

Neemt u uw geneesmiddelen? ^[1]

Patiënten ^[2]

Volgens de WHO volgt de helft van de patiënten die aan een chronische ziekte lijden hun behandeling niet zoals het hoort. Die “therapieontrouw” heeft ernstige gevolgen, niet alleen voor de gezondheid van de patiënt, maar voor de hele samenleving.

Niemand neemt graag geneesmiddelen, vooral wanneer de behandeling maanden of jaren duurt of zelfs een leven lang in geval van een chronische ziekte (diabetes, hypertensie, hypercholesterolemie, enz.). Patiënten dienen hun geneesmiddelen echter in te nemen. Doen ze dat niet, dan brengen ze hun gezondheid in gevaar: verergering van de symptomen, complicaties, hervallen, (nieuwe) ziekenhuisopname, resistentie aan geneesmiddelen, dosisescalatie, vermenigvuldiging van behandelingen enzovoort.

Eén grote verkwisting

Naast de eventuele risico's heeft therapieontrouw ook ernstige gevolgen voor de samenleving. Indien de betrokken patiënten in België hun behandeling trouw zouden volgen, dan zou er 82 miljoen euro kunnen worden bespaard voor alleen al de statines (cholesterolverlagers), 70 miljoen voor middelen tegen depressie en eenzelfde bedrag voor antibiotica ... en dat per jaar (1)! De volgende vaststelling is nog zorgwekkender: de bevolking vergrijsst, de chronische ziektes nemen toe en ook de uitgaven voor de gezondheidszorg stijgen. Als we niets doen, zal de rekening voor therapieontrouw steeds gepeperder worden... In een tijd waarin de overheid overal besparingen probeert te realiseren om het stelsel van de gezondheidszorg te handhaven, is een dergelijke verkwisting van geld, middelen en geneesmiddelen niet langer aanvaardbaar.

Hulpmiddeltjes om vergeetachtigheid tegen te gaan Er bestaat een verschil tussen *opzettelijke* en *onopzettelijke* therapieontrouw. Wie vergat immers nog nooit eens een geneesmiddel in te nemen? Nu en dan eens vergeten een geneesmiddel te nemen is (gewoonlijk) echter niet erg; Slaat de patiënt de inname van een geneesmiddel echter regelmatig over, dan kunnen sommige middeltjes hem helpen om meer discipline aan de dag te leggen. Voorbeelden:

- Al dan niet elektronische pillendoosjes zijn bijzonder nuttig voor patiënten die meerdere geneesmiddelen dienen te nemen.
- Wie helemaal mee is met de nieuwe technologieën, heeft baat bij sms'en ter herinnering en andere apps voor smartphones die verstrooide patiënten helpen hun geneesmiddelen tijdig in te nemen.
- Een schriftje of opvolgingstabellen kunnen eveneens helpen om de therapietrouw te verbeteren.

Opzettelijke therapieontrouw: waarom?

Dergelijke hulpmiddelen hebben echter weinig zin wanneer de patiënt zelf beslist zijn

behandeling niet te volgen. Dit is precies wat er in de meeste gevallen aan de hand is: 7 keer op 10 is therapieontrouw een bewuste handeling. Er bestaan verschillende en uiteenlopende redenen waarom een persoon zijn geneesmiddelen niet of niet goed inneemt: slechte kennis van de ziekte en haar complicaties, geen symptomen, nevenwerkingen, complexe behandeling waarbij een patiënt meerdere geneesmiddelen moet innemen of die gepaard moet gaan met bijzondere maatregelen (dieet of voedingsbeperkingen, lichaamsbeweging enzovoort), tijdsgebrek enzovoort.

Mogelijke oplossingen

Op 12 mei jl. zaten specialisten inzake therapietrouw samen in het federale parlement om dit probleem te bespreken. Hoe kan men patiënten ertoe aanmoedigen hun behandeling (beter) te volgen, zonder afbreuk te doen aan hun vrije wil en hun privacy? Dat is niet vanzelfsprekend; Toch werden er enkele mogelijke oplossingen naar voren geschoven:

- Dankzij zijn nabijheid en zijn vertrouwensrelatie met de patiënt zou *de apotheker* een belangrijkere rol kunnen vervullen om de therapietrouw te verbeteren, bijvoorbeeld door opvolging in de vorm van individuele gesprekken met de patiënt voor te stellen. Een dergelijke “farmaceutische coaching” bestaat al op het vlak van astma. Voor andere pathologieën lopen momenteel proefprojecten: diabetes, osteoporose enzovoort.
- Therapieontrouw wordt vaak onderschat. Er dient meer aandacht te worden besteed aan het fenomeen bij de *opleiding van gezondheidswerkers* (artsen, verpleegkundigen, apothekers enzovoort).
- De *patiënt beter informeren* over de risico's van therapieontrouw voor zijn gezondheid. Op dat vlak kunnen patiëntenverenigingen een waardevolle rol spelen als tussenpersoon.
- De gegevens en cijfers m.b.t. therapietrouw verzamelen, centraliseren en analyseren. Mogelijke bronnen: het gedeeld farmaceutisch dossier, de ziekenfondsen, het RIZIV enzovoort. Doel: het fenomeen “monitoren” en, eventueel, nieuwe maatregelen treffen om de therapietrouw te bevorderen.

(1) Bron: IMS Health.

Source URL: <https://www.novartis.be/nl/stories/over-patienten/neemt-u-uw-geneesmiddelen>

Links

[1] <https://www.novartis.be/nl/stories/over-patienten/neemt-u-uw-geneesmiddelen>

[2] <https://www.novartis.be/nl/stories/patienten>